

Hoofdlijnenverslag van de internetconsultatie

Wijziging Havenbeveiligingswet ivm aanpassing opleiding havenbeveiligers

(Internetconsultatie van 2 juli tot en met 27 augustus 2020)

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bereidt een wijziging van de Havenbeveiligingswet (Hbw) voor. Deze wet uit 2004 voert een Europese Verordening uit. De huidige wijzigingen betreffen vooral:

- Borging van het kwaliteitsniveau van havenbeveiligers door landelijke examinering ipv eisen aan de opleiding;
- Verheldering en vastleggen van bevoegdheden van ambtenaren;
- Opnemen van het trainingsvereiste voor veiligheidsbeambten van een havenfaciliteit;
- Enkele verbeteringen en verduidelijkingen.

Doelgroepen die worden geraakt:

- ISPS gecertificeerde havenfaciliteiten, havens en schepen;
- Bevoegde autoriteiten (burgemeesters van ISPS havens);
- Havenbeveiligers;
- Beveiligingsbranche;
- Handhavende instanties;
- Veiligheidsbeambten van de havenfaciliteit.

Het doel van de regeling is onder andere een uniform kwaliteitsniveau van havenbeveiligers te bereiken. Daarbij wordt niet meer gestuurd op de kwaliteit van de opleiding, maar op de resultaten van een landelijke examinering. Dit biedt een onafhankelijke waarborg voor een goed basisniveau van een beveiliging die de opleiding tot havenbeveiliging heeft gevolgd. Daarnaast wordt een landelijke administratie bijgehouden van degenen die het examen met goed gevolg hebben afgelegd. Voorts komt er een herhaalplicht voor de huidige en toekomstige havenbeveiligers, en wordt daarmee ingespeeld op de actuele ontwikkelingen van security-aangelegenheden in zeehavens.

Ambtenaren worden door een besluit van de minister aangewezen om de informatie te ontvangen en schepen te beoordelen die een haven aan willen doen. Tevens worden de vervolgstappen geregeld die kunnen worden ondernomen indien het vermoeden bestaat dat het schip niet aan de eisen voldoet. De controle van het internationaal veiligheidscertificaat van schepen in de haven en enkele van de controlemaatregelen die daaruit voortvloeien, was (via de Wet havenstaatcontrole) al de taak van de ambtenaren van de ILT. Het daadwerkelijk opleggen van de controlemaatregelen

door de burgemeester wordt met deze wijziging eveneens verankerd in de wet.

Daarnaast is in het nieuwe artikel 14a opgenomen dat een veiligheidsbeambte van de havenfaciliteit een training moet hebben gevolgd in een aantal onderdelen van de Europese Verordening. Bij ministeriële regeling kan worden bepaald welke onderdelen dat precies zijn. De voorziene inwerkingtreding is per juli 2021.

Met het vervallen van de erkenningsregeling voor opleidingsinstituten vervalt de noodzaak toe te zien op de naleving van de erkenningsvoorwaarden. De ILT zal derhalve geen toezicht meer houden op de opleidingsinstituten. De modernisering is gericht op een beperking van de uitvoeringslasten, een gelijk speelveld voor alle opleidingsinstituten en een uniform kwaliteitsniveau van havenbeveiligers middels landelijke examinering.

Resultaten van de internetconsultatie

Er kon worden gereageerd op alle onderdelen van het ontwerpbesluit en de nota van toelichting. Er zijn 20 reacties binnengekomen, hiervan zijn er 10 openbaar. Indieners betreffen vooral:

- Havenautoriteiten/medewerkers, waaronder Port of Harlingen, Port of Moerdijk, Eemshaven/Haven van Delfzijl, (circa 65%)
- Beveiligingsbranche, waaronder het Sociaal Fonds Particuliere Beveiliging (circa 35%)

Algemeen beeld van de reacties

Door havenautoriteiten en beveiligingsbranche worden veel vragen gesteld.

- De havens zijn met name kritisch over het voornemen de burgemeester als duly authorised officer (DAO) te benoemen.
- De beveiligingsbranche wijst vooral op onduidelijkheden in de regelgeving waar het de toepassing en inhoud van de opleidingen betreft.

De hoofdlijnen van de ingediende reacties

A. HOOFDLIJNEN REACTIES VAN HAVENS

Verwijzing naar taken van de Duly Authorized Officer

Mbt voorschrift 9, onderdelen 1.2 en 1.3 van Verordening 725/2004

- De belangrijkste reden voor de wijziging lijkt een verbetering van de kwaliteit en een verduidelijking van de regels omtrent havenbeveiliging te zijn. In het wetsvoorstel is onvoldoende gemotiveerd en onderzocht waarom het noodzakelijk is de bevoegdheden als bedoeld in voorschrift 9, onderdelen 1.2 en 1.3 van Verordening 725/2004 met betrekking tot de DAO aan de burgemeester toe te wijzen. De burgemeester kan deze taak niet zelf uitvoeren omdat de kennis/ervaring ontbreekt. De medewerkers van de ILT hebben als Port State Control Officers (PSCO's) die kennis en ervaring wel. Het ligt in de rede dat alleen in het geval er volgens de inschatting van de PSCO *een dreiging uitgaat van een schip voor de omgeving*, de DA/DAO controlemaatregelen oplegt in de vorm van beperking van de bedrijfsvoering of

uitwijzing van een schip uit de haven en dat de andere controlemaatregelen onder de paraplu van PSCO's blijven.

- Handhaving van de 'openbare orde' is een eigen bevoegdheid met een eigen afwegingskader van de burgemeester en daarbij past niet de plicht om maatregelen op te leggen als de ILT 'gegronde redenen' heeft geconstateerd.
- Een versnipperde invulling van de DAO bevoegdheid komt de effectiviteit en de efficiency niet ten goede. Daarom zou de verantwoordelijkheid moeten blijven waar hij nu ligt, namelijk bij de ILT.

Daar komt nog bij dat:

- Het niet duidelijk is hoe zich de toezichts- en handhavingsbevoegdheden als hiervoor genoemd zich verhouden tot de meldingsplicht van zeeschepen.
- Indien toch besloten zou worden alle DAO-taken over te hevelen naar de burgemeester daar een adequate vergoeding voor de nieuwe taken bij gevraagd wordt.

Mbt voorschrift 9, onderdelen 2.1 t.m 2.5 van Verordening 725/2004

- De onderdelen 2.1 tot en met 2.5 van voorschrift 9 hangen samen met de onderdelen 1.1 tot en met 2.3. Het ligt voor de hand de bevoegdheden in één hand te houden. Daar waar het gaat om het beleggen van de taak de ship security pre arrival information te analyseren, wordt verzocht om duidelijk in de Memorie van Toelichting te benoemen om welke organisatie dit gaat om onduidelijkheid te voorkomen.

Systeemanalyse

- In de Havennota is voor het onderwerp safety en security een beleidskader maritieme veiligheid in het vooruitzicht gesteld. Er gaat een systeemanalyse plaatsvinden, waarin ook de verschillende bevoegdheden een plaats zullen krijgen. Het zou beter zijn te wachten op de uitkomsten van dat onderzoek en aan de hand daarvan te bekijken of en zo ja, welke wijzigingen van de Havenbeveiligingswet noodzakelijk zijn.

Onduidelijkheid omtrent afbakening betreffende de genoemde trainingsverplichtingen in artikel 14 en 14a en de wijze van invulling van art 14a

- De toelichting verschaft geen duidelijkheid over wat specifieke beveiligingstaken – en verantwoordelijkheden inhouden en creëert daarmee onduidelijkheid over welke trainingsverplichting voor welk personeel werkzaam op een havenfaciliteit geldt.
- Onduidelijk is hoe invulling wordt gegeven aan de trainingsverplichting voor een veiligheidsbeambte van een havenfaciliteit. Het is bijvoorbeeld onduidelijk waar de training kan worden gevolgd en hoe de kwaliteitseisen ten aanzien van degenen die de training gaat geven is geborgd.

B. HOOFDLIJNEN REACTIES VAN DE BEVEILIGINGSBRANCHE/ OPLEIDINGSINSTELLINGEN

De hoofdlijnen richten zich met name op artikel 14 en 14a over de vereisten van opleidingen mbt havenbeveiliging. Te weten:

Onduidelijkheid over koppeling van de Havenbeveiligingswet en de Wet Particuliere Beveiligingsorganisaties

- De toelichting is niet duidelijk over of de vooropleiding tot particulier beveiligers vereist is alvorens een examen havenbeveiligers wordt afgelegd.
- Het is onvoldoende duidelijk welke werkzaamheden onder de definitie uit artikel 14 lid 1 vallen
- Er bestaat onduidelijkheid over het voorstel in art 14 in relatie tot artikel 14a
- Onduidelijk is hoe invulling wordt gegeven aan de opleidingsverplichting voor een veiligheidsbeambte van een havenfaciliteit. Deels wordt in reacties gepleit voor het aanhaken bij het voorstel uit artikel 14, deels wordt gepleit voor een relatie met de oefenverplichtingen waaraan onder andere deze veiligheidsbeambte eveneens moet voldoen.

Onduidelijkheid over overgangperiode en aandacht voor consequenties overgangsregeling

- In de wetswijziging wordt niet duidelijk weergegeven hoe een overgangperiode in de praktijk wordt vormgegeven.
- Het is niet duidelijk of het examen van de huidige beveiligers geldig blijft of dat het nieuwe landelijke examen alsnog dient te worden gemaakt.
- Er wordt aandacht gevraagd voor het effect van het examenvereiste en de overgangsregeling voor zittende medewerkers
- Aangegeven wordt dat een goed voorbereidingsprogramma voor het examen essentieel is.
- Gevraagd wordt wat de arbeidsvoorwaardelijke consequenties zijn indien de medewerker het examen bij herhaling niet haalt.
- Meerdere voorstellen richten zich erop om zoveel mogelijk bij bestaande praktijken aan te sluiten.

Kosten wetswijziging voor werkgevers

- De voorgestelde wijzigingen inzake de uniforme examinering door het SVPB kunnen financiële gevolgen hebben voor werkgevers. De bedragen genoemd in de memorie van toelichting komen niet overeen met de daadwerkelijke kosten binnen de beveiligingsbranche. In de huidige situatie hebben werkgevers de mogelijkheid om havenbeveiligers intern op te leiden. In de nieuwe situatie komen er kosten bij zoals reiskosten, verletkosten, externe examenkosten en de kosten voor een herhaalplicht van het examen. In de toelichting wordt bovendien niets gezegd over de kosten van de registratie van bestaande certificaten Havenbeveiligers.

Inzet aspirantbeveiligers

- De vraag is of het na de voorgenomen wijziging mogelijk is om aspirant beveiligers (in bezit van een groene pas) na het behalen van het certificaat havenbeveiligers in te zetten voor de

uitvoering van beveiligingswerkzaamheden op haventerminals. De wens is om wel te regelen dat aspirant-beveiligers de mogelijkheid hebben om bij havenfaciliteiten beroepspraktijkvorming te volgen in het kader van de MBO-opleiding Beveiligger.

- Het is van belang om de opleiding tot en het examen voor het certificaat Havenbeveiligger zo toegankelijk mogelijk te maken.

Overige vragen en opmerkingen, onder meer:

- Of de verplichte training periodiek terugkeert.
- Wat de koppeling is tussen de geldigheidsduur van het certificaat havenbeveiligger en eventuele vermelding daarvan op het legitimatiebewijs WPBR (Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus) en in hoeverre hier rekening mee is gehouden bij de voorgestelde wetswijziging.
- Hoe de samenstelling van de landelijke commissie van deskundigen die zich bezig houdt met het inrichten van het examenbeveiligger eruit ziet, welke organisatie hierover gaat hierover en wie dit bewaakt.

Voorgesteld wordt:

- Om de kwaliteit van de opleiding voor havenbeveiligers te borgen door deze te koppelen aan Crebo erkende instellingen die onder toezicht van de onderwijsinspectie staan.

Tenslotte zijn er meerdere aandachtspunten gesignaleerd ten aanzien van de relatie van de Hbw met de WPBR (Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus). De opmerkingen die wijzen op onduidelijkheden in de uitwerking van de Hbw die ontstaan doordat in bewoordingen niet wordt aangesloten op de bestaande opleidingseisen vanuit de WPBR zullen worden meegenomen. Opmerkingen die niet zozeer betrekking hebben op de voorgestelde wijziging van de havenbeveiligingswet, maar meer op de wijze waarop de WPBR wordt ingevuld, zullen met het ministerie van Justitie en Veiligheid worden gedeeld.